

Commissie
van Toezicht
Wortel + Hoogstraten

JAARVERSLAG
COMMISSIE VAN TOEZICHT
BIJ DE GEVANGENISSEN
TE WORTEL EN TE HOOGSTRATEN

JAAR 2020

Jaarverslag van de Commissie van Toezicht van Wortel-Hoogstraten

Jaar 2020

I. De Commissie van Toezicht

A. Samenstelling

- KAZADI Tatiana, voorzitter tot 17/09/2020, nadien ondervoorzitter (maatschappelijk assistente)
- SCHUERMANS Henk, ondervoorzitter tot 17/09/2020, nadien voorzitter (unitmanager datacenter)
- KEYSERS Ed (penitentiair bewaking assistent, gepensioneerd)
- JACOBS Chris, jurist (ambtenaar)
- CLAERHOUDT Hans (zaakvoerder ICT)
- DE CLEER Christiane (tot 17/09/2020) gepensioneerd)
- VANHOUTTE Aukje (vanaf 16/01/2020) (maatschappelijk assistente)
- VRINTS Leen (vanaf 16/01/2020) (procesbeheerder-attaché)
- COTTENIE Rik (vanaf 16/01/2020), arts
- NOBELS Albert, jurist
- EGGERMONT Lieve (maatschappelijk assistente)
- BLONDEEL Dana (ambtenaar)
- BAERT Christophe, jurist (tot 17/09/2020 wegens mutatie naar CvT Merksplas)
- JANSEN Sigrid (tot 17/09/2020)
- SCHUERMANS Margaux, (vanaf 17/09/2020) (studente orthopedagogie)
- VAN REGEMORTEL François, (vanaf 17/12/2020) (hoofd intern beheer Unia/Myria gepensioneerd)
- WITTEBROODT Loumar (vanaf 21/10/2020) (verpleegkundige)
- PALMANS Warre (vanaf 17/12/2020) (ere-gemeentesecretaris)
- DENEWET Stefaan, lid, jurist + secretaris (ambtenaar)

Klachtencommissie

In de schoot van deze commissie werd vanaf 1 september een klachtencommissie opgericht bestaande uit volgende leden:

- JACOBS Chris, jurist, voorzitter
- DENEWET Stefaan, jurist, plaatsvervangend voorzitter
- CLAERHOUDT Hans
- VANHOUTTE Aukje

(Functioneren wordt verder behandeld onder punt D zie p. 4)

B. Functioneren van de commissie van toezicht

- De CVT Wortel-Hoogstraten is samengesteld uit geëngageerde burgers afkomstig uit diverse geledingen die een deel van hun vrije tijd willen besteden aan de opdracht van toezicht op de gevangenen van Wortel en Hoogstraten.
- Zowel in 2019 als in 2020 boden telkens twee commissieleden hun ontslag aan omwille van persoonlijke redenen. Omdat de CVT twee gevangenen onder haar vleugels heeft, bleek de nood aan nieuwe commissieleden hoog. Dit om niet in de problemen te geraken qua bezetting en met het oog op de opstart van het beklagrecht. Met de nieuwe wervingsronde konden 7 nieuwe leden gerekruteerd worden die de commissie in de loop van 2020 aanvullen.
- De maandelijkse vergaderingen vonden plaats op elke derde woensdag van de maand, behoudens voor de maand augustus (vierde woensdag van de maand). In maart en april was er geen maandvergadering ten gevolge van de lock down. In mei, november en december werden er virtuele vergadering georganiseerd.
- De gevangenisbezoeken gebeurden door de aangestelde maandcommissaris. Tijdens de eerste maanden van de pandemie was het niet mogelijk om zich te laten vergezellen door een vrijwillig lid van de commissie.
- Quasi alle leden woonden de "Dag van de Commissies van Toezicht" bij van 28 november 2020.
- De Commissie ontving op 16 september Silke Dreesen, coördinator voor de Nederlandstalige commissies. Deze coördinatie is meer dan nodig, gezien de grote onderlinge verscheidenheid in de werking van de 23 CvT's.
- De commissie startte medio 2020 een werkgroep communicatie op. Deze werkgroep wil komen tot een uniforme communicatie en zet zich in voor navolgende materies:
 - opmaak van een leidraad voor de maandcommissaris;
 - opmaak van een overzicht van alle registers (waar te vinden, hoe te lezen, enz. een soort handleiding dus hoe men de registers best interpreteert. (wat er wel en niet hoort in te staan);(onderdeel van het protocol maandcommissaris)
 - aanreiken van een sjabloon bij de behandeling van grieven, te gebruiken wat men moet/kan doen vanaf de ontvangst van een rapportbriefje met een grief tot de zaak is afgesloten of is doorverwezen naar de klachtencommissie. Zo werkt iedereen op een gelijkvormige manier en is men klaar voor de ingebruikname van de sharepoint van de C.T.R.G.);(onderdeel van het protocol maandcommissaris)

- De werkgroep communicatie startte een Whats app groep en het verspreiden van (wekelijkse) nieuwsbrieven.

De Whats app groep zorgt ervoor dat het mailverkeer beheersbaar blijft. De Whats app groep wordt gebruikt voor alle zaken die met de dagdagelijkse werking te maken hebben, zoals het afmelden bij ziekte, de mogelijkheid tot carpoolen, het assisteren van de maandcommissaris, reminders voor opleidingen, enz.

De werkgroep verzorgt tevens een wekelijkse nieuwsbrief.

De maandcommissaris rapporteert wekelijks aan de communicatieverantwoordelijke een korte samenvatting van de klachten die hij/zij ontvangen heeft.

Op weekbasis stuurt de communicatieverantwoordelijke een mail naar de leden met deze korte samenvatting. Op deze manier houden de commissieleden voeling met het werkveld.

Tot slot werd binnen de schoot van de werkgroep communicatie een digitaal leerplatform opgezet om de nieuwe commissieleden snel en adequaat een basiskennis bij te brengen rond de werking van de CTRG, de deontologie, de basiswet etc. Deze e-learning moet ervoor zorgen dat, samen met een doorgedreven mentorship, de nieuwe commissieleden zich vrij snel hun weg vinden binnen onze werking.

C. Behandeling van verzoeken van gedetineerde personen / Bemiddeling

De Commissie wordt op diverse manier gevat: de briefjes in de voorziene brievenbussen, via CTRG, op doorverwijzing van CAW, via familieleden enz.

Om te komen tot een uniforme behandeling van de verzoeken, bemiddelingen, werkmethoden heeft de werkgroep communicatie een draaiboek voor de maandcommissaris opgemaakt.

Dit draaiboek moet gezien worden als een leidraad waar enerzijds de specifieke taken van de maandcommissaris opgelijst en uitgeschreven worden, anderzijds de verwachtingen van directie zal duiden (manier van oproepen gedetineerden, beste tijdstippen etc).

De maandcommissaris vindt in dit draaiboek de benodigde, vooral gevangenis-eigen, praktische informatie (zoals welke registers zijn er te raadplegen en waar zijn die te vinden, wat te doen wanneer een gedetineerde in de strafcel zit, wanneer adresseert

men bepaalde zaken direct aan de directie of koppelt men terug op de eerstvolgende commissievergadering... , enz..)

Het draaiboek biedt met andere woorden een houvast aan de maandcommissaris, maar vormt geen verplicht gegeven.

De commissie vaardigt sinds enige tijd een waarnemer af op het gedetineerdenoverleg, wat gewaardeerd wordt door zowel de directie als de gedetineerden.

- Aantal maandelijks vergaderingen : 10
- Aanwezigheid van de leden tijdens de maandelijks vergaderingen: bezetting: quasi volledige bezetting (soms 1 tot 2 verontschuldigen)
- Aantal bezoeken in de penitentiaire inrichting: 104
- Aantal ingediende verzoeken van gedetineerde personen 454

D. De klachtencommissie

- Ter voorbereiding van de opstart van de klachtencommissie konden de leden een uiteenzetting volgen over het theoretische luik van het beklagrecht. Daarna hadden de leden de tijd om vragen over te maken aan de CTRG waarna deze werden beantwoord aan de hand van een online meeting via Microsoft Teams tijdens de maand augustus 2020. Tijdens de maand september 2020 waren alle leden aanwezig op een vormingsmoment waarbij ze aan de slag gingen met een aantal concrete casussen om de commissie klaar te stomen tegen de inwerkingtreding van het klachtenrecht op 1 oktober 2020. Dit was meteen ook het eerste ontmoetingsmoment met een aantal andere klachtencommissies en de jurist die de leden bijstaat tijdens hun werkzaamheden.
- Voorafgaand de inwerkingtreding namen de leden het initiatief om een overleg te organiseren met de directie van de gevangenis van Hoogstraten en Wortel.
- Tijdens het jaar 2020 ontvingen de leden in de gevangenis van Hoogstraten zeven klachten en in de gevangenis van Wortel drie klachten. In de gevangenis van Wortel werd één van deze drie klachten aan de hand van bemiddeling afgehandeld. De klachten die de klachtencommissie ontving waren zeer divers. Tot op heden was er maar één klacht die ontvankelijk had kunnen zijn, maar ze werd via bemiddeling behandeld. De gedetineerde heeft de klacht dan ook terug ingetrokken.
- De samenwerking met de juriste van het CTRG en de verschillende gevangenissen loopt vlot. De jurist maakt een voorstel op waarna de klachtencommissie de ontwerpen goedkeurt. In 2020 werden de meeste klachten behandeld door de voorzitter als alleenzettelend rechter. Aangezien alle klachten werden besproken in voltallige commissie werden nadien de beslissingen ondertekend door de voltallige commissie.

- De samenwerking tussen de commissie van toezicht en de klachtencommissie verloopt eveneens vlot. Aangezien de leden van de klachtencommissie ook nog optreden als maandcommissaris is er veel interactie tussen beide commissies. Voor eventuele belangenconflicten, wordt een beroep gedaan op enerzijds de leden van de commissie (om een gedetineerde te spreken die ook een klacht heeft ingediend) als op de vervangende jurist van de commissie voor eventuele belangenconflicten die zouden ontstaan doordat de voorzitter ook maandcommissaris is.
- **Gedetineerdenoverleg (GDO)**
De CvT vaardigde in het 4e kw 2020 en waarnemer af bij het GDO zowel in Wortel als in Hoogstraten

II. De penitentiaire inrichting Wortel

A. Werking

- Gevangenis Wortel is een gesloten inrichting met max 310 gedetineerden.
- De nadruk in de werking ligt op tewerkstelling , opleiding en vorming voor en van gedetineerden.
- De PI Wortel vertrekt vanuit het begrip dynamische veiligheid: . communicatie desnoods met handen en voeten , is van essentieel belang. Dit is een moeilijk gegeven aangezien tal van gedetineerden de landstalen niet beheersen;
- Binnen elke evaluatiecyclus is er opgenomen dat het team personeelsleden zich inzet voor een positieve uitstraling op de werkvloer . Directie en PA-team stuurt hier mee op aan.
- Kenmerkend is het lage ziektecijfer bij het personeelsteam.
- Gedetineerden worden door de directieleden zo snel mogelijk gezien ivm de vragen die zij hebben.
- In dit coronajaar kende PI Wortel een breuk inzake regimemogelijkheden: onderwijs en vorming viel weg , UP/verlof werden opgeschort.
- Familiaal bezoek gaat in Wortel door in de bezoekzaal met speelgoed zonder toezicht op dinsdag , vrijdag en zondag (9 sessies per week)
- Opleidingen worden geschrapt als blijkt dat er echt onvoldoende volk is om de veiligheid te garanderen.

B. Opmerkelijke gebeurtenissen / veranderingen binnen PI Wortel

- Op 11/01/2020 ontsnapten twee gedetineerden waarvan er een op het terrein werd gevat , de andere kon ontsnappen maar werd twee uur later terug opgepakt.
- Later op het jaar werden drugspakketjes overgegooid aan de achterzijde van de inrichting, richting wandeling B en C

- In september 2020 was er een ontsnappingspoging van twee gedetineerden waarbij er een over de poort klom, naar beneden sprong en een ernstige kwetsuur aan beide onderste ledematen opliep. De tweede gedetineerde kon gevat worden op het terrein.
- Om het hoofd te bieden aan de problematiek van overgooien werden de wandelingen B en C nu extra beveiligd :
 - Concertina rondom aan de binnenzijde van de draad in afwachting van ecotax beveiliging
 - Nieuwe beveiligingscamera's
 - Perimeterverlichting
- De extra wasmachines en droogkasten zijn intussen geleverd voor wat betreft de uitbreiding burgerkledij. De procedure hiervoor moet nog uitgeschreven worden alsook de bijdrage aan het wasverhaal (nu wast men gratis – hoewel het huishoudelijk reglement zelf stelt dat het wassen van eigen kledij niet gratis is
- Er zijn tevens de nieuwe instructies m.b.t. het (eigen) beddengoed

C. De penitentiaire inrichting in cijfers

- **Aantal personeelsleden**

Een strafinrichting werkt altijd met een vast aantal FTE voor bewakingspersoneel . Voor PI Wortel ligt het vast FTE na het 'Anders werken' op 148 FTE. Daar wordt in de aanwervingen en mutaties rekening mee gehouden en is tevens afhankelijk van de prestatiecoëfficiënt van het personeelslid (voltijds , halftijds , 4/5,...)

Op dit moment werkt men in PI Wortel met 8 FTE onder het toegekende administratieve bewakingskader.

In de inrichting werken verder :

- 4 directieleden (1 inrichtingshoofd , 2 directeur regime en 1 zaakvoerder) (
- 3 verpleegkundigen
- 21 administratief personeel
- 9 leden psychosociale dienst waarvan 1 gedetacheerd naar PI Turnhout

III. De penitentiaire inrichting Hoogstraten

A. Werking

- Het penitentiair schoolcentrum (PSC) in Hoogstraten is gelegen in het Gelmelslot en is een open inrichting. De inrichting is enkel bedoeld voor

veroordeelden. Zij kunnen werken in werkhuizen en kunnen een gevarieerd opleidingsaanbod volgen. Er heerst een sterk gemeenschapsregime.

- PI Hoogstraten kent een specifieke vrouwenafdeling.
- Het penitentiair schoolcentrum van Hoogstraten (PSC) bevindt zich in het Gelmelslot dat vanaf 1931 dienst doet als gevangenis. Het PSC strekt zich uit over een domein van ongeveer 80 hectaren. Het is een kasteel met aanpalende gebouwen, weiden en landbouwgronden. Vandaag de dag ligt de focus in het schoolcentrum op gevangenisarbeid en opleiding voor gedetineerden.
- In het PSC verblijven enkel veroordeelden die leven in een gemeenschapsregime. Het PSC is enkel geschikt voor gedetineerden die geen misbruik maken van het open karakter van de inrichting. Indien misbruik wordt vastgesteld, kan de gedetineerde een tuchtsanctie krijgen of overgeplaatst worden naar een gesloten inrichting. Daarnaast is een respectvolle omgang met anderen (personeel, externen, medegedetineerden) vereist. Het PSC hanteert eveneens een nultolerantie ten aanzien van agressie.
- Het PSC organiseert systematisch beroepsopleidingen voor gedetineerden. Gedetineerden kunnen ook werken in de werkhuizen. Van de gedetineerden wordt verwacht dat zij ofwel een opleiding volgen, ofwel werken. Het open gemeenschapsregime binnen de inrichting is hier dan ook op afgestemd.
- In het PSC kunnen 170 gedetineerden verblijven in verschillende afdelingen: de observatieafdeling, de verblijfsafdeling op het kasteel en een gerenoveerde afdeling buiten het kasteelgebouw. Binnen de observatieafdeling en de gerenoveerde afdeling bevinden zich duocellen. Op het kasteel zijn enkel monocellen.
- De gedetineerden die in het PSC verblijven, kunnen tijdens de week werken of een beroepsopleiding volgen. Zij kunnen werken in de bakkerij, de keuken, de werkhuizen, de schrijnwerkerij, de drukkerij of helpen bij het onderhoud van de gebouwen en de groene zones. Volgende beroepsopleidingen worden momenteel georganiseerd: schilder/behanger, automechanica, stukadoor, metsen, groenzorg, hulpkok, bos- en natuurbeheer. Op verschillende avonden en overdag voorziet het PSC ook onderwijs- en vormingsactiviteiten

B. Opmerkelijke gebeurtenissen /veranderingen binnen PI Hoogstraten

Vanaf 01/10/20 werd Mevr Leen Lion aangesteld als inrichtingshoofd in PSC Hoogstraten. Vanaf 01/01/21 nam zij deze taak voltijds op.

Op 01/10/20 werd het klachtenrecht ingevoerd en werd de werking van de CvT verder uitgerold.

In maart 2020 veranderde de werking in de gevangenis grondig door de instructies met betrekking tot het corona-virus. Het regime van de gedetineerden werd teruggebracht tot het allerstrikste minimum in "corona-veilige" omstandigheden. Beroepsopleidingen en tewerkstelling konden gelukkig blijven doorgaan. (behalve tijdens de eerste lock down)

Binnen de administratie werd gevraagd om zoveel mogelijk aan telewerk te doen.

Opdat de gedetineerden contact met de buitenwereld konden houden werd Web-ex geïnstalleerd. Het best mogelijke alternatief en voor sommige gedetineerden ook het enige. Daarom zal men deze mogelijkheid in stand houden na de restricties ivm corona.

In 2020 startten 8 nieuwe medewerkers, PBA's, met een startbaancontract, type ROSETTA. Zij hebben dus nog geen "normale" werking meegemaakt.

In oktober 2020 pleegde een gedetineerde zelfmoord. Het personeel was erg onder de indruk.

De stellingen die jarenlang de binnenplaats ontsierden zijn verwijderd.

Er werd een loopspoor voor de gedetineerden op de binnenplaats van het kasteel aangelegd. Zij maken er nu nog op een "ongeorganiseerde" manier tijdens de wandeling gebruik van. Later wil men er "start to run" organiseren.

IV. Het toezicht

- Plaatsing in een gevangenis en overbrengingen: 8
- Materiële levensomstandigheden in de gevangenis: 14
- Omstandigheden van het leven in gemeenschap: 12
- Contact met de buitenwereld : 44
- Godsdienst en levensbeschouwing : 3
- Vormingsactiviteiten en vrijetijdsbesteding : 8
- Werk: 18
- Gezondheidszorg en gezondheidsbescherming: 5
- Psychosociale dienst: 14
- Orde - veiligheid - gebruik van dwang : 1
- Tuchtregime : 12

Het blijft voor de Commissie moeilijk om na te gaan of deze cijfers een indicatie vormen van de werkelijk aantal "incidenten" in dezelfde context, of van een veranderd gevangenisregime, of van een drempelverlaging/-verhoging om een melding in te dienen.

Zo worstelt de Commissie met de veelheid van meldingen van één enkele vrouwelijke gedetineerde in PI Hoogstraten, dat in schril contrast staat met het gemiddeld aantal meldingen van de overige gedetineerden en wat deze statistieken sterk beïnvloedt.

Deze registratie kan ten hoogste bekeken worden als een indicator.

Detentieomstandigheden

Een greep uit enkele geïdentificeerde problematische situaties:

- De gedetineerden ondervonden ten volle de impact van de coronapandemie. Niet alleen was er geen of amper bezoek mogelijk, ze konden zich ook niet optimaal voorbereiden op hun vrijlating. De coronaregels laten namelijk niet toe dat ze naar behoren aan hun reclasseringsplan werken. Vele gedetineerden krijgen zo het gevoel dat ze dubbel achter slot en grendel zitten. Met de toelating van het bezoek van kinderen (behalve die tussen 12 en 16 jaar) kwam er een kentering. Nu kunnen ze elkaar weer spreken maar dan wel vanachter een scheidingswand van plexiglas.
- De gedetineerden kampten met het gebrek aan mogelijkheden om hun eigen reclasseringsplan uit te werken. De coronacrisis verhindert onze gedetineerden om hun reclasseringsplan op punt te zetten. De kans om een deel van de straf uit te zitten buiten de gevangensmuren, viel grotendeels weg, ook al waren er veel strafopschortingen. De vrees bestaat dat er volgend jaar gedetineerden het einde van hun straf zullen bereiken maar zonder goed voorbereid geweest te zijn op die herwonnen vrijheid. En dat is uiteraard niet het opzet.
- Bereikbaarheid van directie PI Wortel is maximaal : zij houden iedere dag tussen 8h en 10h30 zitting met onthaal van nieuwe gedetineerden en het ontvangen van diegenen die daarom gevraagd hebben.
- Vooral de directie van PI Hoogstraten bleek moeilijk bereikbaar voor gedetineerden: lang wachten op antwoord op rapportbriefjes, niet uitgenodigd worden voor een gesprek of hier toch lang moeten op wachten.
- Als men de meldingen bekijkt van de gedetineerden, dan komt met vaak terug op die ene rode draad, zijnde het gebrek aan communicatie. Het gaat hier over communicatie met de directie, PSD, arts, penitentiair beambten, boekhouding.
- Dit hadden we ook al aangekaart in het vorig jaarverslag. Ook in 2020 zien we tegenstrijdige communicatie/informatie naar aanleiding van dezelfde vraag al naargelang het personeelslid dat wordt aangesproken/aangeschreven; Dezelfde richtlijnen worden verschillend geïnterpreteerd. Sommige gedetineerden melden dat ze onvoldoende informatie krijgen omtrent de

stand van zaken van klachtenprocedure / aanvragen tot gesprek over de strafuitvoering of medische kwesties, enz.

- Vaak vinden gedetineerden dat hun zaak te lang aansleept, wat de eigenlijke melding uitmaakt. De gedetineerde wil dan soms ook druk zetten via de Commissie van Toezicht.. mensen zonder geldig verblijfstatuut moeten vaak bijkomend wachten op een beslissing van DVZ, wat op zich al aanleiding kan geven tot moeilijke communicatie.. Of de gedetineerde krijgt te horen dat er niets te melden valt. De gedetineerde krijgt dan de perceptie dat men informatie voor hem achterhoudt of men niets doet om zijn probleem op te lossen.
- De meldingen over de PSD gaan meestal over het inhoudelijk aspect en behoren niet tot het terrein van de Commissies van Toezicht. Het zijn vaak wel de meest heftige meldingen omdat de adviezen en besluiten van de PSD uiteraard grote gevolgen hebben voor het verder verblijf van de gedetineerden.

V. **Knelpunten**

PI Wortel

- Het hoog aantal mensen zonder geldig verblijfstatuut binnen PI Wortel die vaak afhankelijk zijn van beslissingen van DVZ waardoor hun dossier vastloopt en ze gefrustreerd raken.
- Het ontbreken van een aparte ruimte voor familiaal bezoek
- Slechts één ruimte voor ongestoord bezoek
- Voldoende aandacht om een individueel detentieplan uit te werken
- Taalbarrières tussen het personeel en de gedetineerden
- De moeilijke bereikbaarheid met het openbaar vervoer. De bezoekers moeten een lange onverlichte weg afleggen zonder voetpad van de bushalte naar de gevangenis. Voor oudere minder mobiele bezoekers en/of partners met een kinderwagen is deze verplaatsing onhaalbaar, zeker aangezien men 45 minuten voor de aanvang van het bezoek aanwezig dient te zijn.

PSC Hoogstraten

- De verouderde infrastructuur doet vragen rijzen rond de brandveiligheid.

VI. **Follow-up van knelpunten**

- De stijging van het aantal geformuleerde meldingen geeft aan dat de gedetineerden van Wortel en Hoogstraten hun weg gevonden hebben naar de CVT.
- De actieve rol van de maandcommissaris inzake bemiddeling met gedetineerden en directies blijkt cruciaal om te voorkomen dat conflicten escaleren.
- Er blijven evenwel zaken waarop nog meer ingezet moet worden om de werking beter te stroomlijnen.

- De communicatie kan beter, vooral het stroomlijnen van de overvloed van informatie vanuit de CTRG. Doordat de voorzitter deze informatie nu voorsorteert, werd dit euvel grotendeels verholpen.
- De bekomen appreciatie van de directies toont aan dat de Commissie kritische vragen kan stellen zonder dat de commissie hierop afgerekend wordt..
- Met de maandelijks overlegmomenten tussen de voorzitter en beide directies wil men garant staan voor een nauwere follow up van de aanbevelingen

VII. Advies en informatie voor de CTRG

De adviezen en informatie die naar de CTRG werden verstuurd focussen zich rond navolgende items:

Infrastructuur

Reeds in vorige jaarverslag klaagde de Commissie de gebrekkige infrastructuur aan, zijnde de toegangsweg tot de gevangenis van Wortel, het ontbreken van (openbaar) vervoer (PI Wortel) en de vragen rond brandveiligheid in PSC Hoogstraten. Deze adviezen aan de CTRG blijven onbeantwoord. Deze problematiek kent nochtans een rechtstreekse link met de bejegening van de gedetineerden. Zo heeft de ontbrekende busverbinding en de ontbrekende straatverlichting een directe aanknopng met de bejegening van gevangenen (sociaal isolement doordat bezoek ontmoedigd wordt)

Het niet dragen van een badge

Dit werd eveneens uitvoerig aangekaart in het vorig jaarverslag (herhaling)

Minimale dienstverlening (is er alleen voor bewakend personeel)

PI Wortel geeft aan dat ze te allen tijde voorziet in douche, wandelingen, het nemen van uitgaansvergunningen en verlof (in normale omstandigheden), uithalingen voor rechtbank,...

Vele adviezen betroffen niettemin het gebrek aan minimale dienstverlening. Onderwijs en vorming vielen weg, UP/verlof werden opgeschort.

De commissie erkent dat dit samenhangt met de externe rechtspositie en dus niet het voorwerp uitmaakt van een individuele beslissing van de PI.

Veel hangt samen met de gekende pandemie en wordt verder besproken in punt VI

Gezondheidszorg

De commissie vroeg de nodige aandacht voor het adequaat verzorgen van transport naar de ziekenhuizen.

Met het aantrekken van een arts binnen de Commissie werd er dialoog opgestart en is de gezondheidszorg merkelijk verbeterd.

Individueel detentieplan

De Commissie vraagt de stipte opmaak en naleving en opvolging van het individueel detentieplan. Dit vormt voor elke gedetineerde immers de basis voor hun eventuele opleidingen, en activiteiten die op herstel gericht zijn..

PI Wortel kent eind 2020 gemiddeld 2 medische uithalingen per dag naar ziekenhuizen en specialisten extern. In de periode maart 2020 – december 2020 gaven ziekenhuizen voorrang aan Covidpatiënten maar dit gold ook voor de gewone sterveling die er met zijn medische klachten nauwelijks terecht ko

VIII. Conclusies

De conclusies volgen uit de adviezen en informatie die de Commissie naar de CTRG had gestuurd en vallen onder navolgende twee noemers, zijnde de infrastructuur en deze van de persoonlijke bejegening van de gevangenen.

Eerste noemer – infrastructuur

De gebrekkige infrastructuur betreft de toegangsweg tot de gevangenis van Wortel, het ontbreken van (openbaar) vervoer (Wortel) en de vragen rond brandveiligheid in Hoogstraten. Hieraan werd weinig tot niets verholpen.

De Commissie herhaalt dat dit een rechtstreekse band heeft met de bejegening van de gedetineerden

Tweede noemer – persoonlijke bejegening van de gedetineerden

Het gaat hier om het persistent niet dragen van de badge, de minimale dienstverlening, de gezondheidszorg en tot slot de opvolging van het individueel detentieplan

- Niet dragen van een badge

Zoals gemeld blijft dit een structureel probleem. De Commissie merkt enkel een kortstondige verbetering nadat de Commissie de directie hierop aansprak

- Minimale dienstverlening → enkel voor bewakend personeel
Enkele stakingen, maar vooral de coronamaatregelen in 2020, beperkten sterk de basisrechten van de gedetineerden in Wortel en Hoogstraten. Het gaat hier voornamelijk over de beperking van hun bezoekrechten, maar eveneens van hun rechten inzake voeding, persoonlijke hygiëne, luchten, telefonie, een opleiding volgen of een activiteit bijwonen, godsdienstbeleving, enz.

- Gezondheidszorg
De gedetineerden van Wortel en Hoogstraten kampen met tal van gezondheidsproblemen. De commissie blijft met vragen zitten omtrent hun toegang tot de gezondheidszorg waarop ze nochtans recht hebben. Begin 2020 waren er enkele transportperikelen (die zijn er nog steeds, maar omdat er geen U.V.'s worden toegekend valt dit nu minder op) naar de nabijgelegen ziekenhuizen.. Tevens was er de afwezigheid van een kinesist en waren er lange wachttijden bij de tandarts.
De aanduiding van een arts in schoot van de commissie bracht wel een positieve kentering teweeg

- Individueel detentieplan
De Commissie vraagt de stipte opmaak en naleving en opvolging van het individueel detentieplan. Veel te weinig gedetineerden maken hier gebruik van.